

Kanadaiak és magyarok a „Mi lapunk”-ról

A mult hét folyamán a legnagyobb kanadai hírdetési ügynökség, egy keletkanadai magyar lapkiadó és egy szintén keletkanadai előfizetőnk annyi közvetlen módon adott kifejezést a „Kanadai Magyar Ujság”-gal szemben tanúsított érzelmeinek, hogy ez egyszer elterünk szokásunktól és bepillant engedünk olvasóinknak a lap ugnyevett belügyeibe.

A Halifax, Montreal, Toronto, Hamilton, Winnipeg és Vancouver kanadai városokban, sőt magában Londonban, Anglia fő városában forgalmas irodákat fenntartó McKim hírdetési ügynökség most bocsátotta ki 577 oldalas évkönyvét, melyben minden egyes kanadai sajtószervertől pontos leírást közöl. Olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja, hogy a „Kanadai Magyar Ujság” az 1932-es McKim's Directory öt oldalán szerepel, mint az egyetlen magyar hetilap, mely az Atlanti Óceántól a Csendes tengerig szellemi kapcsolóként fogja össze Kanada magyarságát. Többek között azt is leszögezi a postai kimutatások alapján a McKim's Directory, hogy lapunk 646 magyar telepen kopogtat be a magyar otthonokba Kelet- és Nyugatkanadában és ezért a kanadai hírdetők szempontjából minden esetre a legjobb szerv arra, hogy árúkat ismerethessék és üzeneteiket az ország magyar nyelvű lakosságához a legolcsóbban eljuttassák.

A második levelet az ontariói Wellandon megjelenő „Őrszem” című vallásos havi folyóirat szerkesztőjétől kaptuk abból az alkalomból, hogy a szép reményekkel megindult, tartalmas kis újság — mint megannyi más lapársunk — a nehéz anyagi gondok alatt összeropant. Természetesen azonnal intézkedtünk, hogy mindazon honfitársaink, akik lapunk utján fizettek elő az „Őrszem”-re, megfelelő kárpótásban részesüljenek, reméljük azonban, hogy mihamarabb eljön az az idő, amidőn az „Őrszem” ismét megindulhat. Nem lesz talán érdekelten ebből az alkalomból idézni a kanadai magyar ferencrendi szerzetesek főnökeinek leveleiből néhány sort:

„Most, hogy az „Őrszem” felett megkondult a lélekharang,

szinte hálámát kell kifejeznem a „Kanadai Magyar Ujság”-nek, amiért felkarolta a kanadai magyar sajtónak ezen ifjú hajtását. A lelkes közreműködést nem fogom elfelejteni anyval inkább, miután ebből is láthattam, hogy az egyetlen komoly hetilap Kanadában felkarolja a tisztességes uton haladókát, még ha esetleg versenytársaknak látszanának is azok. Amidőn kénytelen vagyok az „Őrszem”-et a jobb idők beálltáig beszüntetni, Isten bőséges áldását kívánom a „Kanadai Magyar Ujság”-ra, melyet a legjobban szerkesztett magyar lapnak tartok itt a tengerentúl; kívánom, hogy nagyon elterjedjen és mindegyes magyar otthonban álljon a magyar szellemet építő, valamint szegény megcsontított szülőföldünk szeretettét.

P. Hédly Jeromos,
az „Őrszem” szerkesztője.

Ugyancsak Ontarióból, Atwood telepről kaptuk a következő sorokat: „Nem mulasztom el köszönetemet kifejezni, amiért helyet adtak egy elkese-

redett nyomorgó panaszainak. A sok panasz igazolja, hogy a mi lapunk nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is foglalkozik a szegény ember problémáival és — akár nyilvánosan, akár levélileg — komoly válaszokat ad, mert minden kérdés mögött érzi a panaszos bizalmát, nyugtalanságát, jogos kívánságát. Meg is vagyok győződve, hogy aki a „Kanadai Magyar Ujság” tanácsait követi, az biztos eredményhez is jut.”

„Sokszor olvastam, hogy az emberek nem szeretik a panaszos, síró embertársukat. Elhiszem, hogy nem szeretik a Fifth Avenue-n: oda kellene egy „Kanadai Magyar Ujság”, mely rámutat a fonákosságokra! Nyugodtan elmondhatjuk, hogy e válságos időkben többséggel a magyarságon a mi lapunk, mint akár az ottawai képviselő tanácskozásai. Én ugyan még csak rövid idő óta olvasom a „Kanadai Magyar Ujság”-ot, melyet egészen másféleképpen ismertem meg, mint amilyennek egyesek beállították szeretnék volna. De amióta olvasom, meg vagyok róla győződve, hogy ez a mi lapunk, mely a magyarság kanadai érvényesítéséért küzd.

Juhász József.”

\$18.000-T KAPNAK A MAGYAR FAFARAGÓK

ÚJ KERESÉTI LEHETŐSÉG NYILOTT MEG A NEMZETISÉGI KIALLITÁSOKON MÁR EDDIG IS SIKERREL SZEREPLŐ FARAGÓ-MŰVÉSZEINK ELŐTT

Még a tél folyamán megírta a „Kanadai Magyar Ujság”, hogy Kovács Ferenc hámiltoni ref. lelkész kezdeményezésére Keletkanada két legkiválóbb festője, illetőleg iparművésze: a torontói Hornyánszky Miklós és a montreali White Lajos vállalkozott arra, hogy „Céh”-be tömörít a legügyesebb magyar fafaragókat és nép-művészeket. A céh megalapításának kétség-telenül nagy jelentőséget tulajdonítottunk már akkor, hiszen több honfitársunk ilyen módon való elhelyezkedését és emellett a magyar házi-ipar Kanadában való fellendítését remélhettük.

Montrealban azóta több magyar próbálkozott ezen a téren. Hamiltonban különösen Pinter, Winnipegben pedig Schefbeckné, Bérczy Sarolta támogatásával Franyó honfitársunk készítet

remekbe illő fafaragásokat, melyek nagy sikert arattak az összes nemzetiségi kézmunkakiállításokon. Mindaddig azonban akár a válságra, akár pedig a nem megfelelő minták készítésére való hivatkozással a kanadai angol vásárlóközösség nagyobb tételekben nem eszközölt megrendeléseket s így sokan már-már fel is adták a reményt ahhoz, hogy valaha is ilyen uton-módon segítsenek magukon ebben a rettenetes munkanélküliségben.

A lemondásra azonban nem érkezhettek fényesebb cáfolat, mint a közelmúltban zárult budapesti Nemzetközi Vásár egyik legérdekesebb sikere. Nem kisebb jelentőségű dologról van szó, mint hogy Churchward newyorki kereskedő \$18,000, az az tizennyolcezer dollár értékű

fafaragásokat rendelt a gyönyösi és általában Heves megyei munkanélkülektől, akik hatalmas örültek egy-két incsi magasságu jellegzetes magyar alakok fából való kifaragásával töltötték. A „Gyönyösi Gazdasági Egyesület” nürnbergi mintára céh-be fogta a munkanélküleket, hogy hozzáértő művészek irányítása mellett pénzzelzésre fordítsák istenadta tehetőségüket ahelyett, hogy tetlenségben emészék el magukat.

Előtte maguk a fafaragó magyarok sem hitték, hogy valaha is kereshetnek a nemzeti viselkedés ábrázolt parányi csikók és menyecskék alakjain. Rövid idő alatt azonban annyira belejötték a gyakorlatba, hogy százaszámra készítettek s egyenként 5-20 kanadai centnek megfelelő árban adták el őket. A magyarországi kereslet azonban nem bizonyult elegendőnek ahhoz, hogy egész készletüket eladhassák, így tehát a Nemzetközi Vásáron próbálták szerencsét. És míg a Vásár félmillió látogatója ellenére a magyar ipar és mezőgazdaság büszkesége a világszerte pusztító tultermelés miatt csak imitáltamot kaphattak nagyobb rendelést — a gyönyösvideki egyszerű fafaragókat egészen karácsonyig foglalkoztatni fogja a 18 ezer dolláros amerikai megrendelés.

A fenti példa élénken mutatja, hogy csupán a vállalkozási kedv, azután a megfelelő irányítás és szövetkezeti alapon való értékesítés hiányzik ahhoz, hogy a kanadai magyar munkanélkülek fafaragáshoz értő, avagy legalább a közügyességhez hajlandóságot mutató részre egy kis keresethez juthassanak. Mert ha a tőzsomuzásunkban levő amerikalaknak ki fizetődik Heves megyéből importálni karácsonyi játékokat, ugy bizonyára lenne módja annak is, hogy a kanadai magyarok is kapjanak itt-ott nagyobb megrendeléseket az Egyesült Államokból.

Még abban az esetben is, ha a magas vám miatt nem fizetődne ki az amerikai piacokra való dolgozás, Kanadában is bizonyára kelendők lesznek karácsonyra az olyan figurák, mint amilyenek az amerikalak tetszését megnyerték. Eppen ezért — ha honfitársaink körében nagyobb érdeklődés mutatkozik — a „Kanada Magyar Ujság” megfelelő számú mintát fog rendelni az Óhazából, hogy azt a fafaragásra vállalkozó olvasóik között szétszórva ezáltal is igyekezzék egy kis kereset-hez juttatni a munkanélküleket. Ezután is kérjük tehát az érdeklődőket, hogy a „Kanadai Magyar Fafaragó Céh”-be való

részvételüket mihamarabb jelentsék be a „Kanadai Magyar Ujság” címére, hogy a hozzáértő magyar művészek közreműködésére felkérhessük és a mozgalmat még idejében megindíthassuk, hogy karácsonyra már magyar játékokkal árasztassuk el a kanadai üzleteket.

ÚJABB ZAVARGÁSOK MANDZSURIÁBAN

A Mandzsuriában alakult úgy nevezett Maucsu kormánya nehezen tudja fenntartani a rendet és a hányattott életü senkiföldje ismét jórészt banditák kezére került. Ez a körülmény természetesen nagyszerű alkalmat nyújt Japánnak arra, hogy veszélyeztetett érdekeit katonasággal védje meg, ami ellen viszont az oroszok emelnek általánosan kifogást, miután ezt a jogot ők is fenn szeretnék tartani maguknak.

Az újabb zavargásokkal kapcsolatban csak egyetlen fővonalon bonnyoltották le a ritkított menetrenddel a vasúti forgalmat, de még itt is végzetes szerencsétlenség történt. A banditák felszedték egy helyütt a sineket és noha a személyvonat mozdonyvezetője az utolsó pillanatban észrevette a katasztrófát s idejében le tudta fékezni a vonatot — egy tehervonat teljes sebességgel hátról belefutott a vesztelő személyvonat szelvényébe. A rettenetes összeütközés következtében vagy 47 halott és több mint száz sebesült maradt a romhalmaz alatt.

HALALLAL FIZETEK A DZSAMPOLASÉRT

Az elmúlt hét folyamán nem kevesebb, mint hét öszseroncsolt emberi holttestet huztak ki a vasúti kerék alól egész Kanadaszerte. Legtöbbje alig néhány éve tartózkodott Kanadában, de szerencsére egy sem volt magyar közülük. A szerencsétlen legutóbbinak iratából azt állapították meg, hogy családjuk van Európában s annak küldték minden keresetüket — míg volt, jelenleg pedig teljesen koldusan róják az országot.

131 MÉRFŐLD A MOTORCSÓNAK ÚJ REKORDJA

Kaye Don világhírű angol versenyző az olaszországi Garda tavon 131 mérföldes sebességet ért el „Miss England III” nevű 12 hengeres motorral felszerelt csónakjával. Az új rekord messze felülmúlja az amerikai Gar Wood 111 mérföldes eredményét és európai mértékegységgel mérve körülbelül 210 kilométer óránkénti sebességgel felel meg. A „Miss England” motoroson tehát ugyanazon idő alatt volna átszelhető az óceán, mint repülőgéppel a Jevégő.

Miért süllyedt el a francia tengerjáró

Részletesen beszámoltunk a „Georges Philppar” nevű francia óceánjáró tragédiájáról. Természetes, hogy a közvéleményt még most is élénken foglalkoztatja a szerencsétlenség s az érdeklődés homlokterében az a kérdés áll, hogy mi okozta a katasztrófát.

„A Georges Philppar” a marsellesi Maritimes tengerhajózási vállalat tulajdona volt s 1930-ban építették 121 millió frank költséggel. A hajóstársaság úgy nyilatkozott, hogy a tüzkatasztrófa teljesen érthetetlen. A hajó legmodernebb tűzvédelmi berendezésekkel volt felszerelve a rakomány nagyrészt teából és rizsből, tehát nem tűzveszélyes anyagokból állt, nehéz olajmotorok hajtották, nem voltak rajta fűtőkazánok, így hát ugy bocsátották utra, hogy tűzveszély kockázatáról szinte szó sem lehetett.

A hajó szerencsétlenségével kapcsolatban ellenőrizhetetlen hírek is szárnyrakeltek, még pedig arról, hogy a hajó merényletnek áldozatul. Már amikor néhány hónappal ezelőtt Marsellesből indult akart Tokióba a rendőrség olyan értesítést kapott, hogy a kommuniszták a szuezi csatornában levegőbe akarják röpíteni a hajót, még pe-

dig azért, mert azon állítólag hadianyagot szállítanak Japánra. A rendőrség akkor, a hajóstársaság cáfolata ellenére is, átkutatatta az egész hajót, hadianyagot azonban nem talált rajta.

Feltűnő ezekkel a hírekkel kapcsolatban, hogy a „Georges Philppar” csak néhány órát időzött Port-Saidban és fél nappal hamarabb haladt át a szuezi csatornában, mint ahogy menendrend szerint kellett volna. Lehet, hogy merénylettől tartott. Érdekes, hogy ezen a hajón akart hazatérni Franciaországba Indokína francia kormányzója és pénzügyminisztere is, az utolsó pillanatban azonban mindketten visszaadták már előre megváltott jegyüket.

Egy másik feltevés szerint benzinrobbanás létezett elő a borzalmas katasztrófát. A hajó fedélzetén ugyanis 500 autómobil vittek, hogy az utasok az egyes kikötőkből kirándulhassanak és a hajózási vállalat saját autót használhassák. Az 500 gépkocsilhoz természetesen nagy mennyiségű benzint tároltak a hajón s egyes szakértők azt hiszik, hogy a benzintartályok robbanása idézte elő a tüzkatasztrófát.

RAKÉTA OKOZTA A PESTI ROBBANÁST

Több mint egy hónap óta folyik a nyomozás a magyar főváros rendőrségének politikai osztályán a Dunaparton, a Carlton-szálló előtti telefonfülkében történt ismeretes robbanás ügyében. A rendőri nyomozás most azzal záródott le, hogy a robbantás nem lehetett komoly merénylet, hanem érteletlen diákcsíny és a telefonfülkében nem dinamit robbant, hanem tűzijáték-rakéta. A nyomozás során megállapították, hogy két fiatal suhanc ólálkodott a telefonfülké körül. A detektívek előreláthatóan most már a legrövidebb időn belül megállapítják, hogy a tűzijátéknál használt rakétát kik helyezték el és gyújtották meg a zárt telefonfülkében.

HÓDIT A „CSÁRDÁS” ÉS A „TŰZMADAR”

Heltai Jenőnek a közelmúltban nagy sikere volt az amerikai és kanadai könyvpiacokon a „Csárdás” című magyartárgy regényével.

Legújabbban egy másik modern magyar szellem-óriás, Zilahy Lajos szindarabja, a „Tűzmadár” aratott Londonban, Bécsben nagy sikert és amint értesülünk, hamarosan Amerikában is bemutatják.

745 DUKOBORT TARTANAK FOGVA

British Columbia rendészeti hatóságai összesen 745 fanatikus orosz vallási örüllet tartanak fogva azon vád alapján, hogy vagy iskolákat gyújtogattak, vasutakat és hidakat robbantottak, vagy pedig mezelelőn masztroták végig egyes városokon. A 745 dukobort május elejé óta fogdoszták össze a csendőrök. Közülük 384-et elítéltek, a többiek pedig várják sorsuk kimenetelét. Miután 182 a fogvatartott fiatalokorak száma, bizonyosra veszik, hogy ezeket el sem itélik, hanem legfeljebb iparos-otthonokban helyezik el őket.

MAGYAR ANYAKAT SEGITETT A BUZAVIRÁG

Szível ünnepelték meg egész Magyarországon Anyák napját. Mint az elmúlt esztendőben, most is a sokgyermekes édesanyák megjutalmazására készülődtek. A kormányzó feleségének fővédnöksége alatt dolgozó bizottság a magyar anyák virágjának, — a buzavirágnak árusítása után gyűjtötte össze ebben az évben is a jutalmazáshoz szükséges összeget melyből 1200 anyát jutalmazott meg. Minden buzavirág, melynek ára 20 fillér volt, egy könyvet szántott fel a szegény gond baborult magyar anyák arcáról.

Kérdésünkre SZAVATOLT zamatatos kávé a felelet

Ne igyék akármilyen kávét! Hanem igein élvezzék 100%-os zamatú jó kávét. Elsősorban is kérdezze magában: — „Van-e levegő a csomagolásban?”

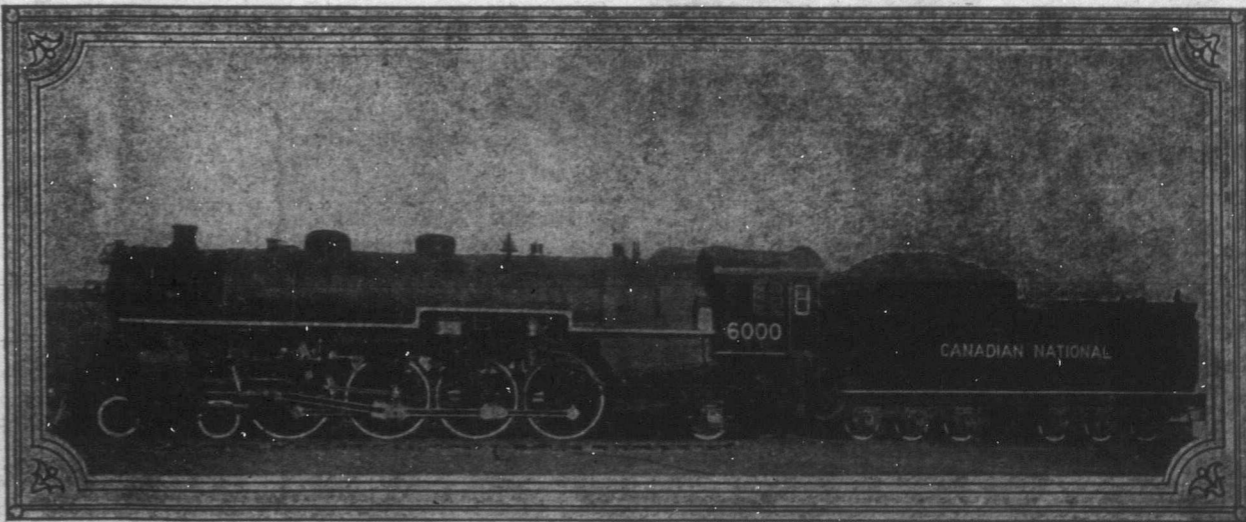
Ha van, — úgy a kávé veszít erejéből, zamatjából.

Ha nincs, — úgy a kávé hosszú időskön át megtartja eredeti zamatját.

A FELELET EZ: VÁSÁROLJON „VITA-FRESH” CSOMAGOLÁSÚ KÁVÉT

Azaz Maxwell House kávét, miután ez az egyetlen, melyet az oxigént teljesen el-távolító „Vita-Fresh” szabadalom alapján csomagolnak légmentesen elzárt dobozban. A Maxwell House kávé tartalmasabb, izletesebb, jobban kielégíti. A legfinomabb déli kávéfajok keverékét minden külső behatás ellen megvédi a csomagolás — sokkal inkább, mint bármely más kávé esetében. Feltétlenül „Vita-Fresh” védjegyű kávét kérjen a kereskedőnél.

A csomagba férfőző levegő rontja el a kávé ízét. A papírcsomagba csomagolt kávé ízének 65%-át, a régebbi dobozokba csomagolt kávé pedig 45%-át elveszti a porkölésűl számított 9-ik napra.

Miután közeledek az első kanadai vasút, a Quebec, Champlain & St. Lawrence Railway építésének századik évfordulója, nem lesz érdektelen bemutatnunk a legnagyobb modern kanadai személyszállító mozdonyt, mely a CNR jelenleg lezáró montreali főműhelyének alkotása. A „6000” sorozatu mozdonyt 290 tonnát, azaz 64 ezer fontot nyom és 15 személy-

kocsit 73 mérföldes (kb. 120 kilométer) óránkénti átlagsebességgel vontat. Ugy tapadóke-rekeinek, mint kazánjának átmérője meghaladja a hat lábat. A mozdony hossza kerekén 90 láb, szélessége tiz és fél láb, szerkocsija pedig 17 tonna szén és 10,000 gallon (45,000 liter) víz elraktározására készült.

A válság következtében nemcsak beszüntették a fenti co-

da-mozdonyok további építését, hanem több ezer kipróbált alkalmasított kénytelenek voltak elbocsátani. A nagy javítóműhelyeket is ugyszólván teljesen lezárták, miután 1932 első négy hónapjában 11 millió dollárral kevesebb volt a vasútvállalat bevétele, mint 1931 januárjától májusig. Ezért kellett a költségvetést is a bevételhez viszonyítva megnyirbálni, ami közel 11

millió dollár megtakarításra vezetett. Egyedül áprilisban három és félmillió dollárral kevesebbet költött a CNR, ami ugy a munkások, mint a kanadai nyersanyagfogyasztás szempontjából érzékeny veszteséget jelent. A májusi nagy munkáse-lbocsátásokkal kapcsolatban hír szerint ismét ötmillióval csökkentette kiadásait a felzár-molás ellen mindent elkövető Canadian National Railway.

MAXWELL HOUSE COFFEE
KANADÁBAN PORKÖLİK ÉS CSOMAGOLJÁK